TOLKUIBA TARO PROROČKA LILA

Lección 8 para el 21 de noviembre de 2026

„Thaj počnibaja taro Mojsej thaj taro sa o prorokija, objasninga olenge soj tano pendo za Olese ko celo Lil.“ (Luka 24:27)

Ko drumo nakaj Emaus, O Isus održinga olenge bibliska studije olese duje učenikonge. Na čanaja celosno sodržina,ali čanaja o metod so koristingale za da te sprovedinel adaja mokno biblisko studija so tatarga pe učenikonge srcija.

Savo tano o najšukar metod za proučiba taro Sveto pismo thaj o spodeliba tari olaki poraka?

Ki akaja lekcija ka dika nesave korisna metodija za proučiba tari Biblija so ka ovozmožinel amenge čačutno thaj efikasno te spodelina olaki poraka.

- Tolkuiba i Biblija e Biblijaja
- O Istorisko kontekst
- O Kulturno kontekst
- O Literaturno kontekst
- Otkrinen o značiba taro teksti
- Tematisko proučiba i Biblija

TOLKUIBA I BIBLIJA E BIBLIJAJA

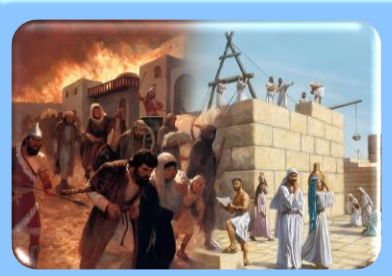
„Sose zapoved upro zapoved, zapoved upro zapoved, redo upro redo, redo upro redo, hari akate, hari okote“ (Isaija 28:10)

I Biblija tani olaki najšukar tolkuvači.

Interpretirano ko piro teksti

- Na primer, O Daniel objasninela o značiba tari piri vizija vakerindoj deka o zverija so diklalen tane o carstvija (Daniel 7:3,17)

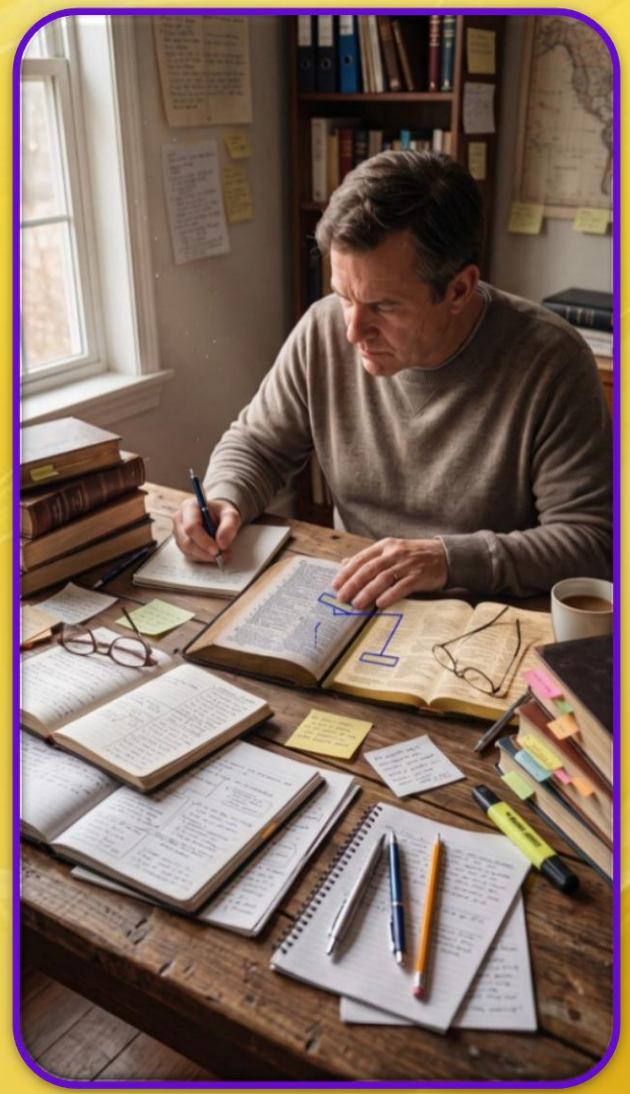
Interpretirano taro javer proroko

- I Ezra protolkuinga o značiba taro 70-to berš taro proroštvo Eremija (Eremija 25:11-12; 2.Letopisi 36:22-23)

O Nevo zavet tolkuinela o Purano zavet

- O Matej protolkuinga o bijanipa taro Isus sar ispolningape o proroštvo taro Isaija (Isaija 7:14; Matej 1:22-23)

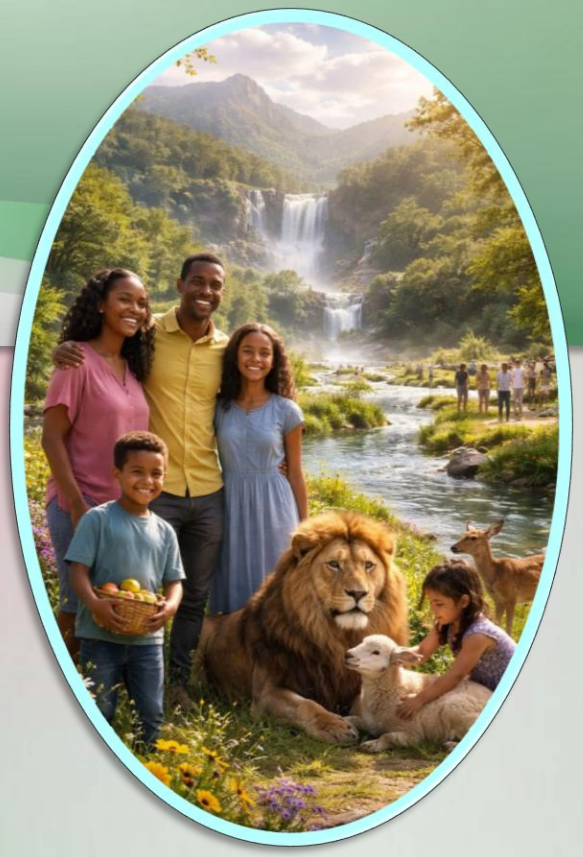

TOLKUIBA BIBLIJA E BIBLIJAJA

O Isus nane samo so protolkuinga o Purano zavet, nego dengale thaj oleso čačutno značiba, piribaja podur tari olaki bukvalno smisla.

PURANO ZAVET	ŠUNGEN...	NEVO ZAVET	VAKERAVA TUMENGE...
Izlez 20:13	Nane te mudare	Matej 5:21-22	Ma nerverin tut ili ma navredin nikas
Izlez 20:14	Nane te kere preljuba	Matej 5:27-28	Ma dik ki čuvli so pohota
Vtorozakonie 24:1	Den e čuvlake potvrda za razvod	Matej 5:31-32	Razvod tano možno samo vrz osnova ki preljuba
Levit 19:12	Ma hovaven	Matej 5:33-34	Ma akušen ki nisavi okolnost
Levit 24:20	Jak za jakake	Matej 5:38-39	Ma sprotistavinen tumen e zlotose
Levit 19:18	Mang te bližnone	Matej 5:43-44	Mangen tumare neprijatelen

ISTORISKO KONTEKST

„Nikad poviše nane te ovel oleste nevobijando kova ka živinel samo nesave dive, nitu puro kova nane te doživinel pire berša; sose koj ka merel ko 100 berš, ka ovel prokleto, duri thaj okova kova nane te živinel 100 berš.“
(Isaija 65:20)

Dali o čave ka meren thaj dali ka oven grešnikija ki nevi puv? (Isaija 65:17-20)

Interpretirano ki svetlina taro apokaliptičnićna proroštvija taro Nevo zavet, o proroštvo taro Isaija nane samo šok, nego thaj kontradiktorno (Otkrovenie 21:1-4).

Mora te razumina deka o istorisko kontekst taro Isaija tano jek, a okova taro Otkrovenie tano javer. O Isaija kerela lafi za ki idnina taro Izrael kova ka prifatinel e Mesija. Maškar odova, ko vreme taro Jovan, O Izrael otfrlinga e Mesija. O Kontekst tano promenimo.

Či keda O Izrael ine prifatinga e Mesija, ka ovel ine značajno promena: O Iskupiba thaj i transformacija ki puv thaj o manušipe ka počminel ine postepeno. O Sveta manuša ka živinen ine sar o kašta (Isaija 65:22), a o životinke ka oven ine pohari agresivna ki sveto puv. (Isaija 65:25).

Palo odova, ki kraj, o mule ka voskresninen thaj o meriba ka acovel te postoinel (Isaija 26:19;25-8). Samo akava posledno delo taro proroštvo e Isaijeso ka ispolninelpe bukvalno, sose na zavisinela tari odluka e Izrailesi.

KULTURNO KONTEKST

„Pozdravinena tumen o prala thaj o pejna akate. Pozdravinen tumen jek jekeja so sveto čumiba."
(1.Korintjanite 16:20)

Ko Rimsko Carstvo, sar thaj ko javera tana avdive, maškar peste o pozdraviba čumibaja ko liko ine voobičaeno. Ko odova kulturno kontekst, o sovet taro Pavle ine razumno (1.Korintjanite 16:20).

Sepak, ki japonsko kultura – na primer – fizičko kontakt ki javnost generalno izbeginelape, pa adalese ko poviše manuša ov obično sozdainela iznenadiba, čudnost ili neprijatno.

Англосаксонски поздрав

Тајландски поздрав

Тибетски поздрав

Новозеландски поздрав

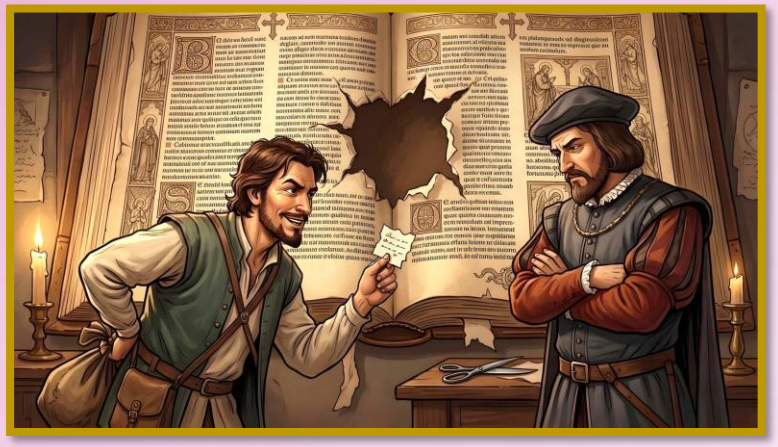
Ko ogled ko odova deka, ko odova kulturno kontekst, o sledіba taro sovet e Pavleso ka generirinel odfrliba ko manuša, mora te ekstrapolirina oleso sovet agar so ka prilagodinale ko olengo kontekst.

Bizo razlika dali inam ki Japonija ili ko javer tan ko sveto, te pozdravinamen jek javereja so kulturno korektno pozdrav, pokažibaja ko odova način amaro pralsko naklonetost.

KNIŽNO KONTEKST

„Thaj vakerga olese:,,Ako inan Cavo Devleso, frdetut tele,sose pišimo tano:,,Ka zapovedinel Pire angelenge za Tuke,thaj ka akaren Tut ko vasta pire,za da ma te kuve to pro ko bar" (Matej 4:6)

Jek popularno izreka vakerela deka ,,o tekst bizo kontekst tano izgobor". Javere lafencar,o koristiba taro teksti izolirano šaj te anel ci ko personalizirimo tolkuiba kova odgovorinela ko amaro vkus thaj generalno tano podur taro pravilno biblisko učiba.

Savo tano o konteksti taro jek Biblija teksti?

O Neposredno kontekst sostoinelape taro stihija angla thaj palo teksti. O Pobaro kontekst tano poglava kote arakavgola o teksti. Šaj dopolnitelno te širina o kontekst so diklamle ko celo Lil kolate pojavinelape.

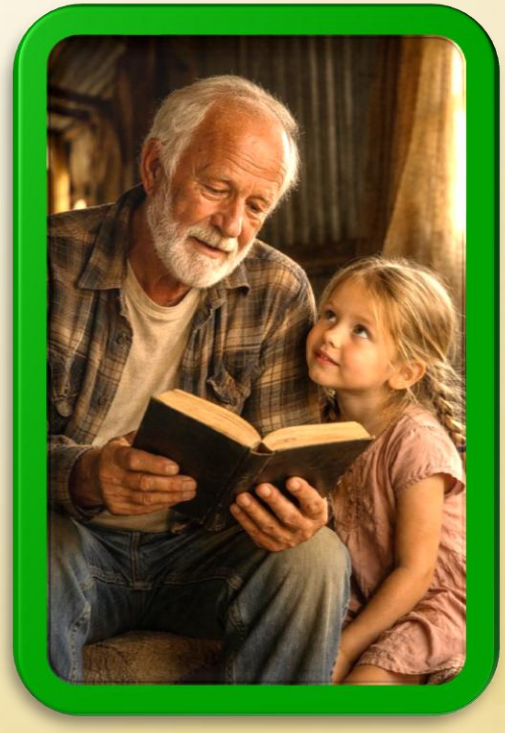

Psalm 91:11-12 vakerela za ke Devlesi zaštita taro nadvorešna opasnostija. Ikalibaja le taro kontekst thaj citiribaja necelosno, o beng obedingape te čivel e Isuse namerno te anelpe ko opasnost koristibaja akava teksti sar izgovor (Matej 4:6).

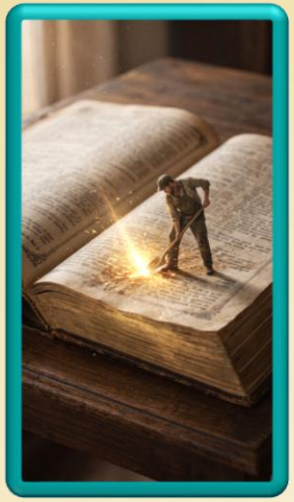
„Za da te podržinen o pogrešna doktrine ili antihristijanska praktike, nesave vladinena pasusija taro Sveto Pismo avrijal taro kontekst, možda citiribaja samo ekvaš taro teksti za da te dokažinen piri poenta, a izostavinena o dujto ekvaš so možda ka dokažinen o sprotivno. So lukavstvo taro sap, ola prahonenape palo nepovrzim izjave, isprepletime zajno za da te zadovolinen pire telesna želbe. Agar baro broj manuša namerno izopačinena e Devleso Lafi. Javera, odbarime so čivdi imaginacija, lena figure thaj simbolija taro Sveto Pismo thaj tolkuinena spored pire kapricije, zanameribaja o fakti deka O Sveto pismo proglasinena za piro tolkuvači; a palo odova prestavinena pire ekstravagancija sar učiba tari Biblija.“

E.G.V (Golemata borba, strana 512)

DOZNAINEN O ZNAČIBA TARO TEKSTI

„O Isus odgovorija: ,,Soj pišimo ko Zakoni? Sar tolkuinenale tumen?"
(Luka 10:26)

Svako trebela korkori te razbirinel i Biblija. Oj tani dovolno jasno za svakonese za da te svatinel o drumo taro spasiba, ali sepak dovolno složimi za postojano te predizvikuinel duri thaj o najbrilijantna gogja. O Sveto pismo tano neiscrpimi raznica taro đjandipa za ko spasenije.

Ali, sekova pravilno tolkuiba taro biblisko teksti mora te pridržuinelpe ci ko odredime pravilija:

Mora te razbirina o lafija taro teksti (či keda tano možno, koristibaja o orginalna čibja ili različna prevodija)

Počituibaja sa o kontekstija taro teksti (istorisko,kulturno thaj literaturna)

Sporedinen so paralelna pasusija (sar soj tano o Evangelia) ili pasusija so zanimavinenape so isto tema.

O Konečno tolkuiba mora te ovel ko soglasnost so učiba taro ostatok tari Biblija.

TEMATSKO PROUČIBA TARI BIBLIJA

„Thaj počnibaja taro Mojsej thaj ci ko sa o prorokija, objasninga olenge soj tano pendo za Olese ko celo Lil.“ (Luka 24:27)

Bashi jek hristijani, proučibaja tari Biblija nane opcionalno. Uvek trebela te bajrova ko penčariba tari Devlesi volja, dozvolibaja te ova vodime taro Sveti Duh ko proučiba taro Devleso lafi (Jovan 16:13).

Ponadari, mora te ova ,,uvek podgotvime te dale odgovor svakonese so pucen (amen) za ki pričina bashi o nadež soj tano (amende)“

Tematsko proučiba tari Biblija ka opreminel amen te prezentirina olenge i poraka javerenge, bizo razlika dali preku o vodiba taro bibliska studije ili propovediba o Lafi.

Isto agar tano važno te održina o skromno stav za da te iskoristina o bibliska đjandipe javere manušenge kolendar šaj te učina.

Iako na čanaja i celo sodržina, čanaja deka O Isus održinga olenge biblisko studije duje manušenge za Oleso mesijansko delo vrz osnova ko različna bibliska pasusija.

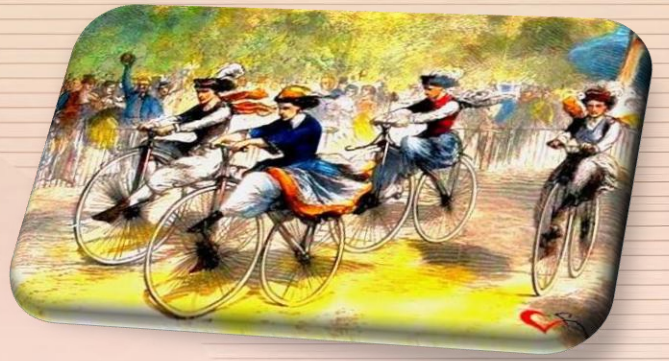
„Vsušnost, nesave delija taro Sveto pismo tane prebut ednostavna za da te oven pogrešno svatime; ali isi thaj javera kase o značiba nane ki površina, našti te dikelpe ko prvo dikibe.

O Sveto pismo mora te sporedinelpe so Sveto pismo; mora te ovel vnimatelno istražiba thaj trpelivo razmisliba. Thaj asavko proučiba ka anel barvalo dividendija. Isto sar so o rudari otkrinela vene taro skapoceno metal garavde telal i površina e puvjaki, agar thaj okova so uporno rodela barvalipe ko Devleso Lafi arakela čačipe taro najbaro vrednost, garavde taro dikiba ko nevnimatelno tragači.“

E.G.V (Našiot visok povik,18 Juli)

DODATOK:O TOLKUIBA TARO TEKSTIJA TARI ELEN.G.VAJT

Keda proučinaja o lila tari Elen.G.Vajt, mora te sledina o isto upatstvo sar thaj keda proučinaja o bibliska tekstija.

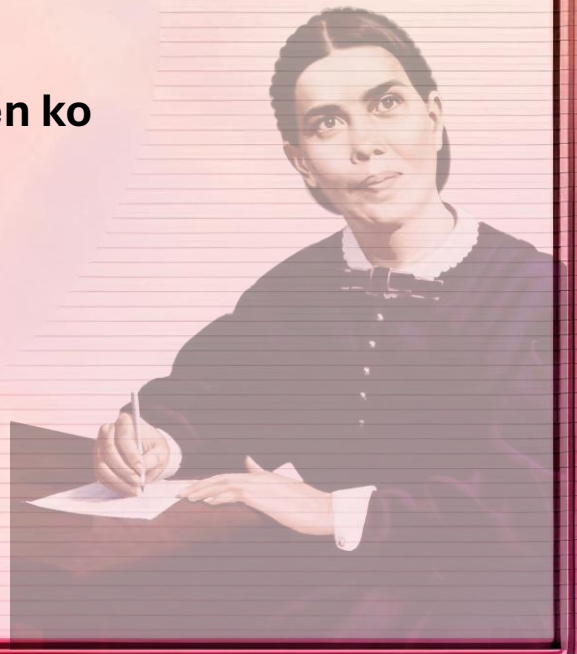

Izjave sar ,,ka mora te da smetka bashi ko pare investiriba ko točakija“ (TM 398) mora te razbirinenpe ko istoriska kontekstija (cena taro točako ko 1890 berš ine ekvivaletno taro nesave mesečna plate).

Koristiba izolirime pasusija avrijal taro olengo literaturno kontekst civga e Elena te vakerel odova so nikad na mangla te vakere, ili te garavel i doktrinsko poenta sprotivno ko odova ko so veruinga thaj učinga.

Angleder te ana o zaključok, mora te proučina sa so oj proučinga za odredimi tema, a na samo te potpirinamen ko nesave citatija.

Tari javer strana, mora te pučamen: Dali oj čačimnase pišinga odova so vakerenale mange? Uvek proverinen dali o stiho tano čačutno thaj točno (koristinen i oficijalno veb-stranica https://egwwritings.org//).

EGW WRITINGS®
WHITEESTATE.ORG | ELLENWHITE.ORG